

Celodnevna osnovna šola

Ne eksperiment temveč globalna usmeritev našega družbenopolitičnega sistema

Pred tremi leti je bila v naši republiki z namenom izpolnjevanja in uresničevanja stališč in sklepov sprejetih na VII. kongresu ZKS in X. kongresu ZKJ organizacijsko in programsko zasnovana celodnevna osnovna šola (COŠ), ki pomeni organizacijsko in vsebinsko preoblikovanje vzgoje in izobraževanja.

V naši občini so se že v letu 1974 vse šole vključile v priprave za uvedbo COŠ. Na osnovnih šolah v občini so bile ustanovljene posebne komisije, ki so izdelale programe za prehod na celodnevno obliko dela. Programi so izhajali iz objektivnih možnosti vsake šole v začetku leta 1975. Izvršni svet naše občinske skupščine je v začetku leta 1976 ob obravnavi informacije o pripravah osnovnih šol na COŠ zavzel stališče, da je edina realna možnost postopen prehod.

To je potrdila tudi praksa, ki je pokazala, da je v začetku možno vključevati v celodnevno obliko dela predvsem nižjo stopnjo. V srednjeročnem družbenem planu občine Ljubljana Center za obdobje 1976–1980 je opredeljeno, da bo v letu 1980 v celodnevno osnovno šolo vključenih 10% otrok. V občini Center naslednje šolsko leto

Kot smo že omenili so tudi vse osnovne šole v naši občini temeljito analizirale lastne možnosti in objektivne pogoje za izvajanje celodnevnega dela, ter pripravile interne programe z okvirnimi terminskimi opredelitvami možnosti prehoda. V občini Ljubljana Center je v šolskem letu 1976/1977 prešla kot prva na COŠ, z dvema oddelkoma prvega razreda, OŠ Tone Tomšič, ki je imela v tistem trenutku od

vseh šol v občini najboljše pogoje. Ostale šole so v svojih programih vezale pričetek prehoda na COŠ na predhodno ureditev nekaterih prostorskih pogojev (kuhinje, jedilnice, dodatni učni prostori). V letu 1978 bodo zgrajeni objekti iz programa samoprispevka I in sicer bodo tako povečane učno-vzgojne kapacitete z izgradnjo 20 učilnic in 3 telovadnic ter na nekaterih šolah tako dani prostorski pogoji za pričetek izvajanja prehoda na celodnevno osnovno šolo. V naslednjem šolskem letu bo mogoče preiti na izvajanje celodnevnega dela na osnovnih šolah Prule, Tone Čufar in Prežihov Voranc. OŠ Tone Tomšič pa bo povečala število oddelkov COŠ na šest. Ostale osnovne šole v naši občini pa v tem srednjeročnem obdobju ne bodo prešle na COŠ, ker niso dani še vsi ustrezni pogoji.

(prihodnjič: problematika COŠ)
A. B.

Poklicni in amaterski umetniki

Oživiljena tradicija partizanskih mitingov v dvorani DPD Svoboda

Novembra letos je bila v dvorani delavsko-prosvetnega društva Svoboda v Zavetiški ulici prireditelj, ki je privabila tolikšno število gledalcev, da jim je zmanjkalo sedežev. Prireditelj je bila organizirana v počastitev dneva republike in na odru lepo okrašene dvorane so izvajalci poudarili pravi partizanski miting pod naslovom »Ko človek bo človeka prepoznal«.

Posebnost tega večera pa ni bila le v tem, da so se izvajalci potrudili prikazati vzdušje takih mitingov iz dnevnov NOB, marveč, da so se vsi izvajalci združili v enotno skupino, ki se je preprosto poimenovala »Frontno gledališče«. In kdo se je vključil v »Frontno gledališče« ta večer v Zavetiški ulici?

Verjetno je bilo pri nas prvič, da so v enem večeru družno nastopili umetniki, ki jim je to poklic in mladi ljubitelji s tega predela viške občine. Čar večera je bil prav v tem, da so tako eni kot drugi družno podajali umetniške vrednote s področja dramske, operne in baletne umetnosti. S tem so dejan-

sko podrla umetno pregrado, ki še vse prevečkrat danes ločuje profesionalizem in amaterizem v umetnosti. S svojim zgledom so pokazali, da je vsako teoretiziranje odveč, kadar je na obeh straneh enako veliko volje, da s svojim prispevkom obogatijo gledalce.

Za vse tiste, ki niso uspeli priti na prvi ogled tega partizanskega mitinga naj povemo, da so predvidene še ponovitve.

Težko je izdvojiti, kaj je občinstvu bolj ugajalo. Lahko rečemo kar preprosto: vse. Tako recitacije in pesmi iz partizanskih časov kot oba partizanska skeča ter baleta »Na svoji zemlji« in »Nočne sanje«. Z gotovostjo pa lahko rečemo, da so gledalci še posebej s simpatijami spremljali mlade igralce, ki so se uspešno spoprijeli s partizanskim vzdušjem ob izvedbi skečev »Bedak« in »Izdajalec«. To vzdušje je še dopolnila Bogdana Stritar, ki je svoje pesmi sama pojasnjevala in se pri tem spominjala, kako je bilo pred 35 leti, ko je bila v partizanih in člani tistega pravega »Frontnega gledališča«.

D. N.

IZ GLASIL OZD

Predvolilna in predkongresna dejavnost OO ZK Iskra

Smo v času intenzivne predvolilne in predkongresne aktivnosti v večini osnovnih organizacij ZK. Nekaj o tej aktivnosti v kolektivu združenega podjetja Iskra pa smo zvedeli iz razgovora, v eni od zadnjih števil Iskri nega glasila, z Otmarjem Zornom, sekretarjem sveta ZK DO IEZE.

Avtor teksta je med drugim spraševal Otmarja Zorna tudi to, kako se partija pri njih bori za

višjo produktivnost dela, ki je odgovoril: »Za večanje produktivnosti izvajamo pri nas ukrepe in sprejemamo določena stališča, ki naj bi predvsem s pomočjo akcije vseh članov ZK, preko samoupravnih organov, neposredno pripeljala k razreševanju problemov porabe delovnega časa in racionalnega trošenja sredstev. Globalno smo za dvig produktivnosti šli skupaj s poslovojnimi organi v modernizacijo naše proizvodnje in proizvodov. Povedano z drugi-

mi besedami, politično in akcijsko smo podprli proces modernizacije in avtomatizacije naše proizvodnje. Naj še povem, da vso zgoraj omenjeno kompleksno problematiko obravnavamo vsak mesec posebej, in bi lahko rekli, da smo pri ocenjevanju letošnjih rezultatov z zadovoljstvom ugotovili, da smo prav letos le storili velik korak naprej.«

O sami predvolilni in predkongresni aktivnosti v Iskri pa je Otmar Zorn povedal, da so se vključili v vse akcije, od SOZD do TOZD in občinskih komitejev. Poudarja, da tako kot drugod imajo na programu volitve v osnovne organizacije, ki bodo zaključene do konca tega meseca, medtem ko bodo volitve za tovarniško konferenco ZK, s komitejem opravili v mesecu novembru. Nadaljuje, da bodo v Iskri v prihodnji mandatni dobi prešli na tovarniške komiteje ZK, ki naj nadomestijo dosedanje svete, njihova vloga pa naj bi bila krepitev enotnosti in homogenosti tako delovne organizacije, kot organizacije ZK v njej. Otmar Zorn omenja, da bodo osnovne organizacije kljub tej novi obliki delovanja ZK še vedno v osnovni meri povezane s svojimi občinskimi komiteji, oziroma organi v občini, kjer delujejo njihove TOZD.

M. C. D.

KRAJEVNA SKUPNOST AJDOVŠČINA

Odlikovanja za dolgoletno delo

V torek, 20. decembra, je 35 krajanov krajevne skupnosti Ajdovščina prejelo priznanja za svoje dolgoletno delo. Vsa povojna leta smo opazili rezultate njihove vztrajnosti v družbeno političnih organizacijah in društvih. Njihovo delo je bilo tiho in skromno. Na voliščih, v hišnih svetlih, delali so v odborih in so bili nosilci raznih akcij, tako političnih, kot humanitarnih.

Red dela z zlatim vencem je prejelo devet tovarišev in tovarišic: Janez Pleško, Adolf Bregar, Anton Taborski, Martin Žugelj, Jože Uršič, Anka Polak, Milan Skitek, Marija Vujčić in Borika Leković.

Red zaslug za narod s srebrno zvezdo pa so dobili: France Zupan, Mira Vidic, Martin Tavčar, Franc Pahor, Janez Dular, Zdenka Vatovec, Jožica Skuk, Tanja Benulič in pokojna Justina Tratar.

Red zaslug za narod s srebrnimi žarki so dobili: Egon Remec, Ivanka Švara, Ivo Roič in Franc Habjan.

Red zaslug z bravnostnim vencem so prejeli trije aktivisti: Anton Pugetelj, Marta Schmidt in Milan Pahor.

Tovarišica Anuša Dvoržak je prejela red za hrabrost, Jožica Skuk medaljo za hrabrost, Georgij Dvoržak red dela s srebrnim vencem in Srečko Vatovec red bratstva in enotnosti s srebrnim vencem.

Letos je republiška konferenca SZDL prvič podelila bronasto priznanje OF. Ta odličja so v KS Ajdovščina prejeli: Albin Zavrl (na sliki), Božena Samsa, Anica Pahor, Bruno Ravnikar in Sonja Lubej. Razen posameznikom, so bila bronasta priznanja OF podeljena še hišnemu svetu Župančičeva 12–24 za dolgoletno vzorno

delovanje, vzpostavitev resničnega medsebojnega spoštovanja, zaupanja, izrednih tovariških odnosov, kar je tudi pogojevalo vzoren red v hiši in zgled dobrih, tovariških, medsebojnih odnosov.

Osnovna šola Prežihov Voranc si je zaslužila bronasto priznanje OF za stalne stike s krajevno skupnostjo, ter sodelovanjem v vseh akcijah. Posebna značilnost šole pa je, da ima poleg slovenskih učencev še učence iz ostalih republik, ki obiskujejo srbohrvaške oddelke.

Dom Jožeta Klanjskega-Vasje je prejel priznanje zato, ker gojenci doma sodelujejo v humanitarnih akcijah za pomoč ostarelim, urejajo otroška igrišča, skupno z vodstvom KS Ajdovščina pa sodelujejo na vseh proslavah in manifestacijah.

A. Selan

SOSEDSKA POMOČ NA TERENU

»Dela nam ne zmanjka...«

Krajevna skupnost Stara Ljubljana je resnično v marsičem stara. Tako tudi njeni prebivalci; stari so in živijo v starih hišah. Neredki so poleg tega tudi socialno ali zdravstveno ogroženi (ali celo oboje skupaj).

Komisija za varstvo ostarelih občanov pri krajevni konferenci Socialistične zveze Stara Ljubljana ima tako polne roke dela. O tem nam je njegova predsednica, dolgoletna terenska aktivistka, tovarišica Ana Šulinc, pripovedovala:

»Naše delo je dokaj raznovrstno, usmerjeno pa je v to, da svojim soobčanom, ki zaradi starosti potrebujejo tako ali drugačno pomoč, pri tem po svojih najboljših močeh pomagamo. Tako je v naše delo vključena skrb za osamele starejše občane (take, ki so brez svojcev) ter pomoč mnogim pri njihovem vsakodnevem življenju kot so nakupi v trgovinah, prinašanje kurjave, čiščenje stanovanj oziroma njihovih bivalnih prostorov pa spremljanje njihovega zdravstvenega stanja ter sodelovanja z občinsko patronažno službo tudi za sprejemanje v domove ostarelih.

Delo seveda ni enostavno: naša komisija sedaj šteje šest članov, volonterjev; smo pa tudi sami že starejši, tako nam je problematika, na kateri delujemo, zelo blizu. Mnogo potrpljenja je potrebno, saj so ljudje med seboj zelo različni, različnega temperamenta, življenjskih navad in podobno.

V letošnjem letu je komisija sodelovala pri sprejemu šestih občanov pri njihovem sprejemu v dom ostarelih, desetim smo organizirali nego na domu; 71 občanov je preko komisije prejelo enkratno zimsko pomoč za nujne nakupe kurjave in oblačil.

Za konec leta pripravljamo še pogostitev in obdaritev predvsem zato, da bi se starejši ljudje, ki so večinoma slabše pokretni in zato mnogi nimajo dovolj vsakodnevnih stikov med seboj, vsaj tako zopet srečali in zblížali. Tako kot vsako leto bomo ob dnevu žena obiskali in pogostili ostarele in bolehnne občanke.

Vse leto pa, občasno, planiramo tudi obiske naših občanov v domovih za ostarele. Dela nam tako nikoli ne zmanjka...«

M. J.

vilnih žrtev, med katerimi otroci niso izjeme.

Sedaj, ob koncu leta, ko še nimamo natančnejših podatkov, pa zagotovo ugotavljamo neobičajno visok porast prometnih nesreč na območju celotnega mesta. Od 1. 12. 1976 do 1. 12. 1977 se je zgodilo nad 1500 prometnih nesreč, ki so zahtevale 67 mrtvih (lani v istem obdobju 41) in 1748 telesno poškodovanih udeležencev v prometu (lani 1292). Ta porast znaša več kot 35%. V tem obdobju je na cestah Ljubljane v prometnih nesrečah izgubilo življenje kar 11 otrok ali za 51 odstotkov več kot lani v istem času.

Toliko prometnih nesreč in tako težke prometne razmere, pri čemer mislimo na dobesedno zatrpavanje cest in ulic v središču Ljubljane, pomeni pojav, ki močno prizadene slehernega občana. Stranski »produkt« takega stanja pa so še: hrup, zastrupljen zrak in onesnažena okolica.

Da bi vsaj nekoliko omilili tako težke in nevarne prometno varnostne razmere, bo treba podvzeti prav gotovo vrsto ukrepov, kot so npr. izboljšanje objektivnih pogojev prometa:

– semaforne ureditve in izboljšave

– odpravljanje ozkih prometnih grl

– izboljšanje cestne signalizacije (vertikalne in horizontalne)

– izboljšanje osvetlitve nekaterih cest in ulic, posebno nekaterih križišč in prehodov za pešce

– zagotovitev večje varnosti pred šolami in vzgojno varstvenimi ustanovami in še in še.

To pa, kar lahko takoj, brez odlašanja storimo, je prilagoditev vožnje in hoje sedanjim prometnim razmeram, se pravi več previdnosti, strpnosti ter razumevanja do drugih občanov v prometu.

Marjan Metljak